

NİKAH VE TALAK

07.08.2026 (24 Safer 1448)

قال الله تعالى: ﴿وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ﴾ [سورة النور: ٣٢] ﴿قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ﴿النِّكَاحُ مِنْ سُنَّتِي فَمَنْ لَمْ يَعْمَلْ بِسُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي﴾ [ابن ماجه]

Muhterem Mü'minler,

Bu haftaki hutbemiz **“Nikah ve Talak”** hakkında olacaktır.

Bilindiği üzere aile meşru bir evlilik neticesinde meydana gelir. İnsan neslinin devamı da cemiyetin tohumu mesabesinde olan ailenin varlığına bağlıdır. Gayr-i meşru beraberliklerin İslam'da adı zinadır, zina ise haramdır. Temeli harama ve günaha dayanan, geçici zevkleri tatmin etmekten başka bir gayesi olmayan birliktelikler; neslin devamının kesintiye uğramasına, toplumun manen, ahlaken bozulmasına, çürümesine, nefret ve cinayetlerin artmasına sebep olur.

Kur'an-ı Kerim'de nikah ile evlenmek özellikle teşvik edilmiştir. Nur Suresi'nin 32. Ayet-i Kerime'sinde şöyle buyrulur:

“Sizden bekâr olanları, kölelerinizden ve cariyelerinizden durumu uygun olanları evlendirin. Eğer bunlar yoksul iseler, Allah onları lütfuyla zenginleştirir. Allah, lütfu geniş olanıdır, (her şeyi) hakkıyla bilendir.”

İslam'a göre meşru evliliğin ne olduğuna günümüzde iki cihetten bakmamız icap eder.

Birinci cihet, resmi evlilik de diyebileceğimiz **“Kanuni muamele”**dir. Erkeğin, kadının ve doğacak çocukların ilerde meydana gelmesi muhtemel birtakım mağduriyetler, sıkıntılar ve istismarlara maruz kalmamaları için mühim ve zaruridir. **İkinci cihet** ise **“Dini nikah”**dır. Dini nikahın şartlarının kanuni muamelede tahakkuk etmeme ihtimalini göz önünde bulundurarak Müslümanların dini nikaha icap eden ihtimamı göstermeleri gerekir.

Değerli din kardeşlerim,

Nikahın dinen sahih olması için bazı şartlar vardır: İslam'da nikahın rüknü icap ve kabuldür. İcap, nikah için ilk söylenen, kabul de ikinci olarak söylenen sözdür. Bu söz, mesela kadının; **“Ben nefsimi zevce olarak verdim”** erkeğin de **“Zevce olarak aldım”** gibi kesinlik ifade eden ve geçmiş zaman sığası ile olan sözleridir. **“Alıyorum, alırım,**

veririm, veriyorum” gibi sözlerle nikah tahakkuk etmez.

Erkek veya kadının her ikisinin de nikaha mâni hallerden uzak olmaları şarttır. Mesela aralarında nesep ve süt emme yoluyla haramlık olmamalıdır. Başkası ile evli bir kadınla nikahlanmak caiz olmadığı gibi, kocası ölmüş veya boşanmış bir hanımla kadının iddeti bitinceye kadar nikah sahih olmaz.

İki tarafın da nikahı devam ettirme niyetinde olması şarttır. Müt'a nikahı denilen süreli nikah haramdır, caiz değildir.

Peygamber Efendimizin (s.a.v.) nikaha ne derece ehemmiyet verdiğini şu Hadis-i Şerif bize izah eder: **“Nikah benim sünnetimdendir; sünnetimle amel etmeyen benden değildir.”**¹ İnsanın karşı cinse alaka duyması fitratın gereği olan bir zarurettir. Bu zaruret, nikah gibi meşru bir yolla telafi edilmediği takdirde, cemiyette ahlaki çözümlerin ve telafisi mümkün olmayan sıkıntıların meydana gelmesi kaçınılmazdır.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) muhtelif Hadis-i Şeriflerinde ifade buyrulduğu üzere nikah, aynı zamanda ibadettir.

Nikahla evlenmiş olan kimselerin en çok dikkat etmeleri icap eden husus, talak yani boşama hususudur. Evli olan eşler birbirlerine üç manevi bağ ile bağlıdırlar. İslam'da özel haller dışında boşama yetkisi erkeğe verilmiştir. Erkeğin geçmiş zaman sığası ile **“Boşadım!”** veya **“Boş ol!”** demesi ile hanımı kendisinden boş olur. Bu ifadeler kaç defa söylenirse o kadar bağ kopmuş olur. En çok iki talakla boşanan kadının kalan bir bağ ile evliliğini devam ettirmesi mümkündür.

Bir defada **“Seni üç talakla boşadım, benden üç talakla boş ol”** diyen kimsenin Allah katında üç bağı da kopmuş olur.

Onun içindir ki erkek, evliliğin devamı hususunda daha hassas davranmalı, olur olmaz vesilelerle boşama lafzını bir tehdit unsuru haline getirmemelidir. Zira talak, İslam'da istenmeyen fakat zaruretin en son noktasında çıkış için kilitsiz bırakılan bir kapı gibidir. Abdullah bin Ömer'in rivayet ettiği bir Hadis-i Şerifte Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **“Allah katında en buğzedilen helal, talaktır.”**²

Hakiki Müslüman, Allah'ı razı etmeyi nefsinin tatmin etmeye tercih eden kimsedir.

Ehe und Scheidung im Islam

¹ İbn-i Mace

² Büluğ'ul-Meram, 318

Verehrte Muslime!

In unserer heutigen Hutbe befassen wir uns mit den Themen **Nikāh und Talāq**, also der islamischen Ehe und Scheidung.

Bekanntlich wird eine Familie durch eine rechtmäßige Eheschließung gebildet. Der Fortbestand der Menschheit hängt von der Existenz der Familie ab, die als Keimzelle der Gesellschaft gilt. Im Islam werden unerlaubte geschlechtliche Beziehungen als Zinā, also als Unzucht, bezeichnet. Unzucht ist verboten. Beziehungen, die auf Verboten und Sünde gründen und keinem anderen Zweck dienen, als der Befriedigung vorübergehender Begierden, führen zum Abbruch der Nachkommenschaft, zum spirituellen und moralischen Verfall der Gesellschaft sowie zu einer Zunahme von Hass und Tötungsdelikten.

Im edlen Koran wird die Ehe ausdrücklich angepriesen. In der Sure an-Nūr, Ayat 32, heißt es: **„Und verheiratet die Ledigen unter euch und die Rechtschaffenen von euren Sklaven und Sklavinnen. Wenn sie arm sind, wird Allah sie durch Seine Gunst reich machen. Und Allah ist Allumfassend und Allwissend.“**

Heutzutage müssen wir eine islamisch legitime Ehe aus zwei Perspektiven betrachten.

Die erste Perspektive ist die standesamtliche Eheschließung, also die offizielle, staatlich anerkannte Ehe, die einen rechtlichen Akt darstellt. Dies ist wichtig und unerlässlich, um sicherzustellen, dass der Mann, die Frau und die zukünftigen Kinder vor möglichen Benachteiligungen, Schwierigkeiten und Missbrauch geschützt sind. Die zweite Perspektive ist die religiöse Ehe. Muslime müssen der religiösen Eheschließung jedoch die gebührende Aufmerksamkeit widmen, da bei der standesamtlichen Eheschließung die Bedingungen einer religiösen Trauung nicht zwangsläufig vollständig erfüllt werden.

Liebe Muslime!

Damit eine Ehe religiös gültig ist, müssen bestimmte Voraussetzungen erfüllt sein.

Die beiden wesentlichen Säulen der islamischen Eheschließung sind die übereinstimmenden Willenserklärungen der Eheleute, die als *īdschāb* (Angebot) und *qābul* (Annahme) bezeichnet werden. Zunächst erfolgt der *īdschāb* (Angebot), anschließend der *qābul* (Annahme). Diese beiden Willenserklärungen müssen eindeutig und in der Vergangenheitsform formuliert sein, beispielsweise: **„Ich habe dir meine Einwilligung gegeben, deine Ehegattin zu sein“** und **„Ich habe dich zur Frau angenommen“**. Mit Präsens- oder Futurformen wie **„Ich nehme dich“** oder **„Ich werde dich zur Frau nehmen“** oder **„Ich willige ein“** oder **„Ich werde einwilligen, deine Ehefrau zu werden“** ist eine Ehe

religiös nicht wirksam. Ebenso ist Voraussetzung, dass sowohl der Mann als auch die Frau frei von Ehehindernissen sind. Zwischen ihnen darf weder Blutsverwandtschaft noch Milchverwandtschaft bestehen. Ebenso wie die Heirat mit einer bereits verheirateten Frau unzulässig ist, ist ein Eheschluss mit einer Witwe oder Geschiedenen erst nach Ablauf ihrer Wartezeit (*idda*) gültig.

Beide Ehepartner müssen die Absicht hegen, eine dauerhafte Ehe einzugehen. Eine befristete Ehe, eine sogenannte Zeitehe, wie die Mut'a-Ehe, ist nicht zulässig.

Der folgende Hadith Scharif verdeutlicht uns, welche Bedeutung unser Prophet (s.a.w.) dem Nikāh, also der Ehe, beimaß: **„Die Ehe gehört zu meiner Sunna. Wer nicht nach meiner Sunna handelt gehört nicht zu mir.“** (Ibn Mādscha) Das Interesse am anderen Geschlecht ist ein der menschlichen Natur innewohnendes Bedürfnis. Wird dieses Bedürfnis nicht auf legitime Weise, etwa durch die Ehe, befriedigt, so sind moralischer Verfall und irreparable gesellschaftliche Probleme unvermeidlich.

Wie unser Prophet (s. a. w.) in verschiedenen Hadithen zum Ausdruck brachte, ist die Ehe zugleich eine gottesdienstliche Handlung.

Ein Thema, das von den Eheleuten größte Aufmerksamkeit verlangt, ist die Scheidung (Talāq). Eheleute sind durch drei spirituelle Ehebanden miteinander verbunden. Im Islam liegt das Recht zur Scheidung beim Ehemann, sofern keine besonderen Umstände vorliegen. Wenn ein Mann zu seiner Frau die Worte **„Ich habe dich geschieden“** in der Vergangenheitsform oder **„Du bist geschieden“** äußert, dann gilt seine Frau als geschieden. Jedes Mal, wenn diese Worte ausgesprochen werden, wird eines der drei Ehebänder gelöst. Eine Frau, die mit diesen Worten zweifach geschieden wurde, kann ihre Ehe durch das noch bestehende Eheband fortsetzen. Wenn jedoch jemand **„Ich habe dich dreifach geschieden“** oder **„Du bist von mir dreifach geschieden“** sagt, dann sind alle drei Bande vor Allah zerrissen.

Daher sollte ein Mann in Bezug auf den Fortbestand der Ehe sensibler mit der Scheidungsformel umgehen und sie nicht bei jeder Gelegenheit als Drohmittel einsetzen. Denn im Islam ist die Scheidung unerwünscht und gleicht einer unverschlossenen Tür, die als letzter Ausweg im äußersten Notfall offengelassen wird. In einem von Abullah Ibn Umar überlieferten Hadith Scharif sagte unser Prophet (s. a. w.): **„Das bei Allah am meisten verhasste Erlaubte ist die Scheidung.“** (Bulūgh al-marām, 318) Ein wahrer Muslim ist jemand, der die Zufriedenheit Allahs der Befriedigung des eigenen Egos vorzieht.

Hutbede geçen Ayet ve Hadislerin metinleri:

قال الله تعالى: ﴿وَأَنكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَانِكُمْ إِن يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ﴾ [سورة النور: ٣٢]
قال عليه الصلاة والسلام: ﴿مَنْ نَكَحَ فَقَدْ حَصَنَ نِصْفَ دِينِهِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ فِي الشَّطْرِ الْآخِرِ﴾ [احياء علوم الدين، كتاب آداب النكاح]

روى عائشة ام المؤمنين رضى الله عنها عن النبي ﷺ: ﴿النِّكَاحُ مِنْ سُنَّتِي فَمَنْ لَمْ يَعْمَلْ بِسُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي، وَتَزَوَّجُوا؛ فَإِنِّي مُكَاثِّرٌ بِكُمْ الْأَمَمَ، وَمَنْ كَانَ ذَا طَوْلٍ فَلْيَنْكِحْ، وَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَعَلَيْهِ بِالصِّيَامِ، فَإِنَّ الصَّوْمَ لَهُ وَجَاءٌ﴾ أخرجه ابن ماجه (1846) واللفظ له، والديلمي في (الفردوس) (6920) مختصراً.
شرح الحديث:

وفي هذا الحديث يقول النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ﴿النِّكَاحُ مِنْ سُنَّتِي﴾، أي: من هَدْيِي وطَرِيقَتِي؛ وَمِمَّا حَثَّ عَلَيْهِ الشَّرِيعَةُ، ﴿فَمَنْ لَمْ يَعْمَلْ بِسُنَّتِي﴾ رَغْبَةً وَإِعْرَاضًا عَنْهَا، وَقِلَّةَ مُبَالَاةٍ بِهَا، ﴿فَلَيْسَ مِنِّي﴾، أي: فليس على نَهْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وليس على سُنَّتِهِ؛ وذلك أَنَّ فِي الزَّوْجِ إِحْيَاءَ لِلْأَمَمِ وَحِفْظًا لِأَعْرَاضِهَا وَأَنْسَابِهَا، ﴿وَتَزَوَّجُوا؛ فَإِنِّي مُكَاثِّرٌ بِكُمْ الْأَمَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾، أي: مُفَاخِرٌ بِكَثْرَتِكُمُ الْأَمَمِ السَّابِقَةَ عَلَى أَنْبِيَائِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ، ﴿وَمَنْ كَانَ ذَا طَوْلٍ فَلْيَنْكِحْ﴾ يعني: مَنْ اسْتَطَاعَ الزَّوْجَ، وَوَجَدَ كُلْفَتَهُ، وَمُؤْنَتَهُ، فَلْيَتَزَوَّجْ؛ وذلك لِيَكُونُوا عَلَى كَمَالٍ مِنْ أَمْرِ دِينِهِمْ، وَصِيَانَةً لَأَنْفُسِهِمْ فِي غَضِّ أَبْصَارِهِمْ وَحِفْظِ فُرُوجِهِمْ، وَلَمَّا عَلِمَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ لَيْسَ كُلُّ شَابٍّ يَمْلِكُ مَا يَقْدِرُ بِهِ عَلَى الزَّوْجِ، ذَكَرَ لِأُمَّتِهِ عِلَاجَ ذَلِكَ، فَقَالَ: ﴿وَمَنْ لَمْ يَجِدْ، فَعَلَيْهِ بِالصِّيَامِ﴾، أي: فَلْيُزِمِ الصِّيَامَ، وَلْيُكْثِرْ مِنْهُ؛ ﴿فَإِنَّ الصَّوْمَ لَهُ وَجَاءٌ﴾، أي: حِفْظٌ وَقَاطِعٌ لِلشَّهْوَةِ

Hutbede Metni Geçmeyen Ayet ve Hadisleri:

قال الله تعالى: ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ ۖ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا ۖ جَمَعَ شَعْبٌ بَفَتْحِ الشَّيْنِ هُوَ أَعْلَىٰ طَبَقَاتِ النَّسَبِ ﴿وَقَبَائِلَ﴾ هِيَ دُونَ الشُّعُوبِ وَبَعْدَهَا الْعِمَائِرُ ثُمَّ الْبُطُونُ ثُمَّ الْأَفْخَادُ ثُمَّ الْفَصَائِلُ آخِرُهَا مِثَالُهُ خَزِيمَةُ: شَعْبٌ كِنَانَةُ: قَبِيلَةُ قُرَيْشٍ: عِمَارَةٌ بِكَسْرِ الْعَيْنِ قُصَيٌّ: بَطْنُ هَاشِمٍ: فَخْذُ الْعَبَّاسِ: فَصِيلَةٌ ﴿لِتَعَارَفُوا﴾ حُذِفَ مِنْهُ إِحْدَى التَّاءَيْنِ لِيَعْرِفَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا لَا لِيَتَفَاخَرُوا بِغُلُوِّ النَّسَبِ وَإِنَّمَا الْفَخْرُ بِالتَّقْوَىٰ ﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ﴾ بِكُمْ ﴿حَبِيرٌ﴾ بَيَّوَاتِنَكُمْ [الحجرات: ١٣]

قال رسول الله ﷺ: ﴿أَبْغَضُ الْحَلَائِلِ إِلَى اللَّهِ الطَّلَاقُ﴾ [الراوي: عبد الله بن عمر، المحدث: أبو حاتم الرازي، المصدر: بلوغ المرام، الصفحة أو الرقم: 318]

قال عليه الصلاة والسلام: ﴿لِيَتَّخِذْ أَحَدُكُمْ قَلْبًا شَاكِرًا وَلِسَانًا ذَاكِرًا وَزَوْجَةً مُؤْمِنَةً صَالِحَةً تُعِينُهُ عَلَىٰ أَعْرَتِهِ﴾ [احياء علوم الدين، كتاب آداب النكاح] (اخرجه الترمذى وحسنه، وابن ماجه والحديث له من حديث ثوبان)

عن انس بن مالك رضى الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ: ﴿رَكْعَتَانِ مِنَ الْمُتَاهِلِ خَيْرٌ مِنْ اثْنَيْنِ وَثَمَانِينَ رَكْعَةً مِنَ الْعَرَبِ﴾ [الجامع الصغير]

روى عائشة ام المؤمنين رضى الله عنها عن النبي ﷺ: ﴿أَعْلَنُوا هَذَا النِّكَاحَ وَاجْعَلُوهُ فِي الْمَسَاجِدِ وَاضْرِبُوا عَلَيْهِ بِالْأُفُوفِ﴾ المحدث: ابن حجر العسقلاني | المصدر: تخريج مشكاة المصابيح | الصفحة أو الرقم: 266/3

خلاصة حكم المحدث: [حسن كما قال في المقدمة] | التخریج: أخرجه الترمذي (1089)، والبيهقي (15095)
(واللفظ له

عن أبي هريرة رضي الله عنه، قال: قال رسول الله ﷺ: **ثَلَاثٌ جَدُّهُنَّ جِدٌّ وَهَزْلُهُنَّ جِدُّ النِّكَاحِ وَالطَّلَاقِ وَالرَّجْعَةُ** رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه من حديث أبي هريرة

قال رسول الله ﷺ: **تُنَكِّحُ الْمَرْأَةُ لِأَرْبَعٍ: لِمَالِهَا، وَحَسَبِهَا، وَدِينِهَا، وَجَمَالِهَا؛ فَاطْفَرِ بِذَاتِ الدِّينِ تَرَبَّتْ يَدَاكَ**

الراوي: أبو هريرة | المحدث: شعيب الأرنؤوط | المصدر: تخريج سنن الدارقطني | الصفحة أو الرقم: 3802 | خلاصة حكم المحدث: صحيح | التخریج: أخرجه البخاري (5090)، ومسلم

(1466) باختلاف يسير

قال عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ: **إِذَا جَاءَكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ دِينَهُ وَخُلُقَهُ فَرَوْجُوهُ، إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ** [تفسير كبير، سورة النور، ٣٢] (رواه الترمذي عن أبي هريرة، ١٠٨٤)